da si mine damo motiti in razbijati naših shodov. Ali — klerikalci se niso ničesar priučili. Nasprotno, s podvojeno silo in zagriženostjo so naskočili tudi shod v sv. Lenartu in ga hoteli s kričanjem razbiti. Prišli so očitno z namenom, da bi kri prelivali, da bi divjali nad naprednjaki z nožmi, kozarci in stolmi. Ali tudi tokrat se jim ni posrečilo. Naši možje so jim pokazali, da kmet ni igrača prvaškim šribarjem in opijanjenim fantalinom in napravili si so red in mir. Tako je shod v sv. Lenartu za našo stranko eden najlepših uspehov, pa čeprav je bilo zborovanje tudi eno najviharnejših. V naslednem podamo poročilo:

Že par dni sem se je hujskalo v prvaških listih proti našemu shodu. Obenem so zagriženci v sv. Lenartu poskušali natihoma širiti gonjo in ščuvati nezavedne ljudi v nasilje. V ta namen se je sklicalo tudi za isto popoldne v prvaško krčmo nekako zborovanje. Že mnogo pred začetkom shoda smo opazili okoli nemškega „Vereinshausa“ sumljive smrkoline, ki so vohunili in špijonirali. Malo pred 3. uro je prišla tudi tolpa prvaških nahujskancev pod vodstvom Breznikovega sorodnika Krambergerja in urednika Kemperle ter par ednakovrednih gospodekov. Bilo jih je 80 do 100 in opazili smo razven par zapeljanih kmetov večidel hlapce, šribarje, prvaške učitelje, nekega slikarja, ki ima popolnoma nemško ženo, znanega Lovreca & compagnia bella. Fantje so bili deloma pijani in s palicami oboroženi; tudi nože so v žepih stiskali. Nakrat prične Kramberger tuliti, kakor da bi ravno iz norišnice ušel; „zahteval“ je, da se shod prične, češ da je že 3. ura. Povedalo se mu je seveda takoj, da on sploh nima ničesar zahtevati in da mora jezik za zobmi držati. Nastalo je kričanje in ropot in od vseh strani se je že začul klic: Kramberger vun! Le prošnji vladinega komisarja se je bilo zahvaliti, da niso Krambergerja takoj vun vrgli. Kajti to od prvakov plačano človeče prihaja na vse shode škandale delati in domačini so njegovega delovanja že do grla siti. Ali kèr je dal Kramberger svojo besedo, da bode miren, se ga je vendar na shodu pustilo (pozneje je ta poštenjak seveda svojo besedo prelomil!)

Kmalu nato je urednik K. Linhart otvoril zborovanje. Za predsednika shoda bil je poklican g. župan Sedminek, za namestnika pa g. Sedminek ml. Nadalje je bila cela vrsta rediteljev določenih. Župan Sedminek pozdravil je vse zborovalce v imenu tržke občine in predstavil vladinega zastopnika ter urednika Linharta. Potem je zadnjemu besedo podaril.

Govornik Linhart, katerega so zborovalci živahno pozdravili, omenil je najprve, da imajo naši shodi namen, širiti tisto načelo, ki nam je bilo vedno prvo: združeno delo slovenskega in nemškega ljudstva za zboljšanje našega gospodarskega položaja (živahno ploskanje in odobravanje). Potrebo tega načela je govornik utemeljaval z današnjim položajem kmetskega ljudstva. Popisal je naraščajoče davke, trpljenje in revščino, povišanje števila eksekutivno prodanih posestev, naraščanje izseljevanja itd. Vsled teh dejstev se je ljudstvo pričelo zanimati za svoj položaj. Ali v tem trenutku so tudi že prišli ljudje, ki so ljudstvu vse mogoče obljubovali, pri temu pa svoj lastni dobiček delali. To je bila stara prvaška stranka, od katere je danes pravzaprav edino še Ploj ostal. Po razpadu te stranke ustanovili sta se dve skupini, ki sta si sicer v splošnem najhujši nasprotnici pa sta v enem oziru ednaki: v boju zoper gospodarsko delo in v gonji proti nemškim sodeželanom. Te dve skupini sta liberalna in klerikalna. Govornik raztolmači tukaj delovanje „narodne stranke“, ki je danes že itak v zadnjih vzdihljajih in ki je bila vedno zgolj dohtarska stranka. Kakšno ljubezen imajo slovenski dohtarji do slovenskega kmeta, to dokazuje ravno slučaj, ki se je v sv. Lenartu dogodil in v katerem je znani narodni advokat nekega kmeta za 12 vin. zarubil ter mu skoraj 20 kron troškov napravil (živahno odobravanje in ploskanje). Potem se prične govornik pečati s klerikalno stranko. Komaj je Krambergerjeva tolpa to besedo slišala, ko je že pričela „živio kmetska zveza“ kričati. Linhart: „Da, tudi mi bodemo „živio kmetska zveza“ vpili, to pa tedaj, kadar jo bodejo vodili kmetje in ne politični farji!“ Te odločne besede so vplivale na zbrane klerikalce, kakor rdeča ruta na bika. Pričeli so kar divjati in tuliti. Mislili so pač, da bodejo na ta način shod razbili ali govornika utrudili. Predsednik je shod za 5 minut prekinil, da se napravi mir. Z nadčloveško potrpežljivostjo so se napredni kmetje nazaj držali, da niso v farške razgrajače skočili. Rediteljem se je s pomočjo komisarja posrečilo, napraviti zopet mir. V velikem razburjenju je nadaljeval Linhart svoj govor. Povedal je, da se politični duhovniki niti najstrožjemu ukazu sv. Očeta ne pokorijo, kateri jim je prepovedal sodelovanje pri denarnih zavodih. Nadalje je povedal kdo in kakšni so voditelji „kmetske zveze“. Zborovalci so mu živahno odobravali, ko je omenil, da so to večidel advokati, duhovniki, profesorji itd. Nadalje je popisal Roškarja, ki gotovo nima pravice, biti na čelu velike stranke; zakaj, to vedo akti sodnije. Pri teh besedah nastal je zopet škandal. Klerikalci so kakor besni vpili „živio Roškar“, medtem ko je velika večina zborovalcev vpila „fej Roškar!“ Urednik Linhart pa je brez strahu in v največjem viharju glasno zavpil: Vi klerikalci bi tudi „živio“ vpili, ako bi vam dr. Korošec slamnatega moža na mizo postavil: vi ravno ne znate z lastnimi možganami misliti. Kadar bodete i vi misliti pričeli, sedel bode v državnem zboru resnični kmetski poslanec, pa čeprav ne bode znal iz revolverja streljati (zborovalci so glasno odobravali in par minut ni bilo druzega slišati, nego „fej Roškar“! Ko je pa g. Linhart v nadaljevanju svojega govoru omenil svinjarski slučaj velikega klerikalca Breznika, pričeli so klerikalci in zlasti Breznikov sorodnik Kramberger kar divjati kakor v zverinjaku. Vzdigovali so palice, čaše in stole; tudi noži so se zabliskali. Vladini komisar je sam nekemu fantu vrček iz roke vzel, kèr je hotel ta z njim udariti. Potem je poklical orožnike. Prišlo je takoj 8 orožnikov, ki so morali z orožjem prelivanje krvi preprečiti. Par glavnih kričačev so orožniki iz dvorane iztirali. Naši reditelji so zdaj tudi odločno nastopili in klerikalne hujskače iz dvorane spravili. Tudi Kramberger je bil vun vržen in je potem cvilil, da ga je nekdo za lase vlekel. Kemperle se je nekaj časa obotavljal in je komisarja s solznatim obrazom za pomoč prosil; ali potem je tudi on sfrčal na zrak. V par minutah je bilo vse dokončano in shod se je odslej mirno in redno izvršil.

Primanjkuje nam prostora, da bi govor urednika Linharta tudi le v glavnih potezah omenili. Povemo le, da se je pečal z dejstvom, da klerikalci vsako korporacijo v svoje politične namene izkoriščajo. To dejstvo je govornik dokazal na celi vrsti slučajev. Omenil je od klerikalcev zanemarjeno gospodarstvo v raznih občinah. Nadalje je popisal prvaško gospodarstvo v šentlenartskem in v raznih drugih okrajih (živahno odobravanje). Popisal je sramotne razmere v prvaških posojilnicah, ki so podobne onim v propalih „konzumih“. Naposled je pričel govoriti o štajerskem deželnem zboru, katerega so prvaki zgolj iz političnih vzrokov razbili. Omenil je žalostne posledice zločinske prvaške obstrukcije. Tudi pri teh besedah je ljudstvo burno odobravalo. Končno omenil je govornik še lenartsko nemško šolo in njeno veliko potrebo. Dokazal je dejstvo, da ne bode noben kmet niti krajcarja za to nemško šolo plačal, kakor to prvaki zastonj lažejo. Spodbujal je mnogoštevilno zbrane kmete, naj bodejo trdni, naj se ne pustijo od praznih besed zapeljavati in naj delujejo skupno z Nemci za zboljšanje gospodarskega položaja. Končal je svoj 2½ urni govor s klicom: Živeli napredni, neodvisni kmetje! Velikansko navdušenje zborovalcev se je izkazalo v dolgem, viharnem odobravanju.

Govornik je predlagal potem sledečo rezolucijo:

»Današnji od okroglo 500 volilcev obiskani shod v sv. Lenartu izraža svoje globoko razburjenje nad zločinsko obstrukcijo slov. poslancev v štajerskem deželnem zboru. Shod izraža tem poslancem najglobljejše nezaupanje. Tudi prosi delavoljne skupine v deželnem zboru, da pozabijo vsako odnehanje in da premagajo z vsemi sredstvi to brezvestno obstrukcijo.«

Ta rezolucija je bila ednoglasno z velikim navdušenjem sprejeta. Kèr se nikdo več k besedi ni oglasil, je predsednik župan Sedminek v imenu zbranih govorniku Linhartu toplo zahvalo izrazil, potem pa velezanimivo zborovanje zaključil.

Šentlenartski okraj je govoril — kmetje, ostanimo složni in premagali bodemo slehernega nasprotnika!

Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. Mislite se, dragi čitatelji „Štajerca“, da spimo smrtno spanje; ali temu ni tako; mi opazujemo natanko vsako delovanje našega g. župnika Vogrina. Sedaj ko so v naši fari volitve v občinskem odboru, si neizmerno prizadeva volilce na svojo stran dobiti in kateri so njegovega mišljenja, jim kar na dom zapisana imena odbornikov njemu vdanih dopošilja, da bi tem potom celi župniji zapovedoval. Žali Bog da je pri nas še dosti nevednežev, ki si dajo v svoje možgane pogledati. Pa to še ni najgrše delovanje tega župnika, da žive ne pusti v miru. On še tudi mrtvim njihovo čast jemlje. Evo slučaja! Dne 10. t. m. je umrla Barbara Stumberger, posestnica v Paradižu, obč. sv. Lizabeta. Drugi dan pa je prišel zet umrle iz fare Sv. Vida pri Ptuju k župniku, ter je hotel plačati za peto koralno mašo (zadušnico); zato je poprašal, koliko zahteva; g. Vogrin je zahteval 6 kron 40 v.; ta se je tedaj proti župniku izrazil, da več ne plača, kakor Št. Vidski duhovniki jemljejo, namreč 4 krone 20 v. Lahko si mislite jezo tega Vogrina ko je proti temu možu se izrazil, da so vsi Št. Vidčani „osli“ itd. Prašamo Vas, Št. Vidčani, ali bodete Vi mirno omenjene izraze v žep vtaknili? Tedaj si bodejo čitatelji tega lista res kaj takega od Vas mislili! Ko se tedaj nista mogla pobotati, je šel k g. kaplanu, da bi tam plačal; ali čujte in strmite, skrb Vogrinovo! Priletel je po stopnicah v kaplanovo sobo in mu

Grad Kreuzenstein.

Naša slika kaže najnovejšo fideikomis-graščino v naši državi. To je namreč krasno izdelani in bogato okinčani grad Kreuzenstein na Nižjem Avstrijskem, ki je last znanega pospeševatelja umetnosti grofa Wilczek.

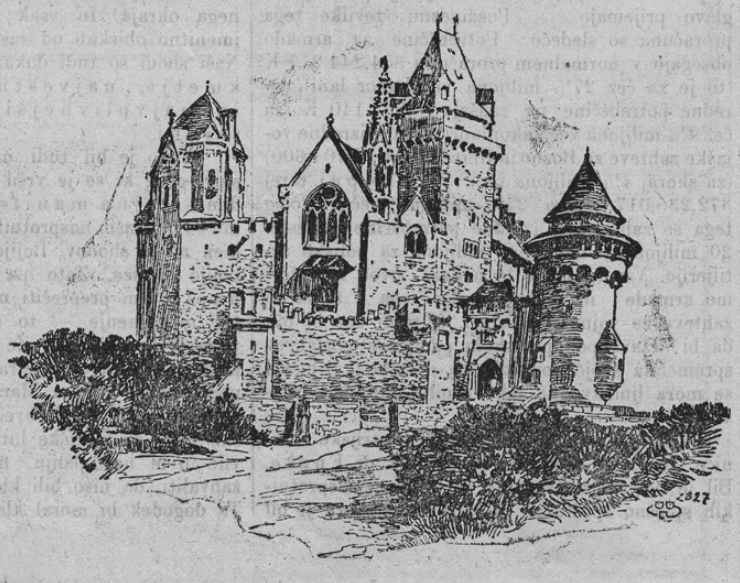

XXXXXXXXXXXX Zahtevajte povsod „Štajerca“. XXXXXXXXXXXX